

ANTİBAKTERİYELLER

Bakteri orijinli enfeksiyon hastalıklarının büyük bir çoğunluğunda, antibakteriyel kemoterapi yararlı sonuçlar vermektedir. Bununla beraber, özellikle solunum sistemi hastalıklarında (ki bunlar sıklıkla virüsler nedeniyle oluşur) en ufak bir enfeksiyon şüphesinde antibiyotik kullanmaktan kaçınılmalıdır.

Koruyucu tedavide antibiyotiklerin kullanılışı, birkaç istisnasıyla, tamamen tesadüfe bağlı kalır. Akut mafsalsomatizmasının nüksedeceği kanaati oluşmuşsa, abdominal ameliyatlarda ya da kemik ameliyatlarında bakterilerin sebep olduğu endokarditlerde, eğer hasta riskli ise, örneğin, olay dışındaki enfeksiyonlarla bağlantılı ise koruyucu olarak antibakteriyel ilaçlar verilir.

Pratikte, antibakteriyel ilacın seçimi ancak ender olarak, hastalık etkeninin teşhisi ve antibiyograma göre yapılmaktadır. Bu bilgiler olmayınca olabildiğince geniş spektrumlu antibakteriyel ilaç kullanmanın veya birden fazla antibiyotik birlikte kullanılması yoluna gidilmesinin iyi olduğu zannedilebilir. Bu uygulamanın yanlış olduğu kesinlikle saptanmıştır. Bu nedenle, artık, dar spektrumlu antibiyotikler tercih edilmektedir. Bazı durumlarda, asosiyasyon söz konusu olabilir. Bu tedavi biçiminin her zaman başarıyla sonuçlanmayacağı bilincinde olunmalıdır. Bununla birlikte bazı temel noktalar, antibiyotik seçiminde büyük bir isabet olanağı yaratır. Örneğin bronşlardaki bakteri enfeksiyonlarının çok büyük bir kısmı Streptococcus pneumoniae veya Haemophilus influenzae enfeksiyonlarıdır ve bunların pek çok türüne, bir tek antibiyotik etkilidir. Ya ampisilin ya ko-trimoksazol ya da doksisilin reçetede ilk seçilen antibiyotikler olacaktır.

Özellikleri iyi bilinen antibiyotikler için ve yeni moleküllerinin birçoğu için, uygun doz tanzim edilebilmiştir. Bazan, optimal doz belirlenmemiştir ve eldeki bilgilere göre mümkün olan en uygun doz tatbik edilir.

Çocuklara uygulanacak doz için genel kurallardan hareketle doz azaltması pek uygun değildir. Bu nedenle, çocuk dozu taşıyan pediyatrik preparatlar kullanılmalıdır. Böbrek

yetersizliği durumunda, bu yolla atılan antibiyotiklerin dozunu ayarlamak gerekir. Bu düzeltme, antibiyotiğin toksik dozu ile tedavi dozu birbirine çok yakınsa daha da önem kazanır. Özellikle aminozitler kullanılırken bu duruma dikkat edilmelidir. Alışılmış dozlarda dahi, antibiyotikler plasmada toksik düzeye erişebilirler ve özellikle böbrek bozukluğu olarak nefrotoksisite, ototoksisite yaratabilirler. Böbrek bozukluğu hafif de olsa, yaşlılarda bu durum daha sık görülür.

Her antibiyotiğin özel istenmeyen etkileri olduğu gibi belli bir gruba ilişkin istenmeyen etkiler de söz konusudur. Bu istenmeyen etkiler kendi başlıkları altında verilmiştir. Genel olarak, bütün bu bileşikler saprofit florayı değiştirirler ve mukoza enfeksiyonlarına neden olurlar. Bununla beraber mide-barsak etkileri olmıyan suşlar bulunduğu gibi, bu etkileri çok şiddetli olarak gösterenler de vardır.

ANTİBİYOTİKLER

I. PENİSİLİNLER:

Penisilinler, sefalosporin'ler gibi β -laktam halkası taşıyan bileşiklerdir. Mikroorganizma çeperinin sentezini engellediği için bakterisit etki gösterir. Penisilinler birçok enfeksiyonda tercih edilecek ilaçlar arasında ilk sırayı almaktadırlar.

Bu ilaçlar göreceli olarak ototoksiktirler. Fakat, buna ek olarak, allerjik reaksiyonlar gösterebilirler, diyareye neden olabilirler ve Candida enfeksiyonlarını kolaylaştırabilirler.

Penisilinler prensip olarak böbrek yoluyla elimine olurlar. Böbrek tubuluslarından atılırlar. Bu atılma probenesit ile engellenebilir. Plazmadaki penisilin oranının yüksek olması gerektiğinde probenesit kullanılır.

Çeřitli yarısentetik penisilinler genel olarak, penisilinle aynı antimikrobiyen spektrumu gösterirler. Aynı şekilde penisilinaza'ya hassas veya dayanıklı olanları vardır. Amino-, karboksi-, amidino- ve açıl üreidopenisilinler daha geniş spektrumludurlar.

Bazıları asit ortamdan etkilenir, bazıları aside dayanıklıdır. Bu özellik ağızdan alındığında ilacın absorpsiyon derecesini etkiler.

A. PENİSİLİNAZA DUYARLI PENİSİLİNLER:

Bu grupta penisilin G, penisilin V ile penisilin benzerleri yer alır.